

Torah V'Avodah-Learning, Labor and the Hierarchy of Jewish Values

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק כ פסוק (ט) ששת

(ט) ששת ימים תעבד ר' אומר הרי זו גזירה אחרת שכשם שנצטוו ישראל על מצות עשה שלשבת כך נצטוו על המלאכה. ר' אלעזר בן עזריה אומר גדולה מלאכה שלא שרת שכינה בישראל עד שעשו מלאכה שנ' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמ' כה ח). ר' יוסי הגלילי אומר גדולה מלאכה שלא קנס המקום מיתה על אדם אלא מתוך בטילה שנ' ויגוע וימת ויאסף אל עמיו (בר' כה יז). ר' עקיבא אומר גדולה מלאכה שהרי נהנה שווה פרוטה מן ההקדש מביא מעילה וחומשה ומביא אשם בשתי סלעים והפועלין שהיו עושין בהקדש נוטלין שכרן מתרומת הלשכה. ר' שמעון אומר גדולה מלאכה שאפלו כהן גדול נכנס ביום הכפורים שלא בשעת עבודה חייב מיתה ובשעת עבודה טמאין ובעלי מומין מותרין להיכנס...

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לה עמוד ב

רבי חנינא בר פפא רמי: כתיב +הושע ב'+ ולקחתי דגני בעתו וגו', וכתיב: +דברים י"א+ ואספת דגנך וגו'! - לא קשיא: כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום. תנו רבנן: ואספת דגנך, - מה תלמוד לומר - לפי שנאמר: +הושע א'+ לא ימוש ספר התורה הזה מפיו, יכול דברים ככתבן? תלמוד לומר: ואספת דגנך - הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל; רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישא, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא: בזמן שישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: +ישעיהו ס"א+ ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'. ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: +דברים י"א+ ואספת דגנך; ולא עוד, אלא שמלאכת אחרים נעשית על ידן, שנאמר: +דברים כ"ח+ ועבדת את אויבך וגו'. אמר אביי: הרבה עשו כרבי ישמעאל - ועלתה בידן, כרבי שמעון בן יוחי - ולא עלתה בידן. אמר להו רבא לרבנן: במטותא מינייכו, ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתחזו קמאי, כי היכי דלא תטרדו במזונייכו כולא שתא. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום רבי יהודה ברבי אלעאי: בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים, דורות הראשונים עשו תורתן קבע ומלאכתן עראי - זו וזו נתקיימה בידן, דורות האחרונים שעשו מלאכתן קבע ותורתן עראי - זו וזו לא נתקיימה בידן.

R. Hanina b. Papa pointed out a contradiction. It is written, Therefore will I take back My corn in the time thereof, etc., and it is elsewhere written, And thou shalt gather in thy corn, etc.! There is no difficulty: the one text speaks of where Israel do the will of the Omnipresent, the other of where they do not perform the will of the Omnipresent. Our Rabbis taught: And thou shalt gather in thy corn. What is to be learnt from these words? Since it says, This book of the law shall not depart out of thy mouth, I might think that this injunction is to be taken literally. Therefore it says, 'And thou shalt gather in thy corn', which implies that you are to combine the study of them with a worldly occupation. This is the view of R. Ishmael. R. Simeon b. Yohai says: Is that possible? If a man ploughs in the ploughing season, and sows in the sowing season, and reaps in the reaping season, and threshes in the threshing season, and winnows in the season of wind, what is to become of the Torah? No; but when Israel perform the will of the Omnipresent, their work is performed by others, as it says. And strangers shall stand and feed your flocks. etc., and when Israel do not perform the will of the Omnipresent their work is carried out by themselves, as it says, And thou shalt gather in thy corn. Nor is this all, but the work of others also is done by them, as it says. And thou shalt serve thine enemy etc. Said

Abaye: Many have followed the advice of Ishmael, and it has worked well; others have followed R. Simeon b. Yohai and it has not been successful. Raba said to the Rabbis: I would ask you not to appear before me during Nisan and Tishri so that you may not be anxious about your food supply during the rest of the year. Rabbah b. Bar Hanah said in the name of R. Johanan, reporting R. Judah b. Ilai: See what a difference there is between the earlier and the later generations. The earlier generations made the study of the Torah their main concern and their ordinary work subsidiary to it, and both prospered in their hands. The later generations made their ordinary work their main concern and their study of the Torah subsidiary, and neither prospered in their hands.

רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק יג

הלכה יב: ולמה לא זכה לוי בנחלת ארץ ישראל ובביזתה עם אחיו מפני שהובדל לעבוד את י"י לשרתו ולהורות דרכיו הישרים ומשפטיו הצדיקים לרבים שנאמר יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל, לפיכך הובדלו מדרכי העולם לא עורכין מלחמה כשאר ישראל ולא נוחלין ולא זוכין לעצמן בכח גופן, אלא הם חיל השם שנאמר בדרך י"י חילו, והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר אני חלקך ונחלתך.

הלכה יג: ולא שבט לוי בלבד אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני יי לשרתו ולעובדו לדעה את יי והלך ישר כמו שעשהו האלהים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה י"י חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים ויזכה לו בעה"ז דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללוים, הרי דוד ע"ה = עליו השלום = אומר י"י מגת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי.

רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג

הלכה י: כל המשים על לבו שיעסוק בתורה ולא יעשה מלאכה ויתפרנס מן הצדקה הרי זה חלל את השם ובזה את התורה וכבה מאור הדת וגרס /וגרם/ רעה לעצמו ונטל חייו מן העולם הבא, לפי שאסור ליהנות מדברי תורה בעולם הזה, אמרו חכמים כל הגהנה מדברי תורה נטל חייו מן העולם, ועוד צוו ואמרו אל תעשם עטרה להתגדל בהן ולא קרדום לחפור בהן, ועוד צוו ואמרו אהוב את המלאכה ושנא את הרבנות וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטיילה וגוררת עון, וסוף אדם זה שיהא מלסטם את הבריות.

שולחן ערוך אורח חיים סימן קנז

סעיף א: אח"כ ילך לעסקיו, דכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון, כי העוני יעבירו ע"ד קונו; ומ"מ לא יעשה א מלאכתו עיקר, אלא עראי, ותורתו קבע, וזה וזה יתקיים בידו; וישא ויתן באמונה; ויזהר מלהזכיר שם שמים לבטלה, שבכ"מ שהזכרת השם מצויה, מיתה מצויה; ויזהר מלישבע, אפי' באמת, שאלף עיירות היו לינאי המלך וכולם נחרבו בשביל שהיו נשבעים שבועות אע"פ שהיו מקיימים אותם; ויזהר מלהשתתף עם הכותים, שמא ב יתחייב לו שבועה ועובר משום לא ישמע על פיך (שמות כג, יג). הגה: ויש מקילין בעשיית שותפות עם הכותים בזמה"ז, משום שאין הכותים בזמן הזה נשבעים בע"א, ואע"ג דמזכירין הע"ז, מ"מ כוונתם לעושה שמים וארץ אלא שמשתפים שם שמים וד"א, ולא מצינו שיש בזה משום: ולפני עור לא תתן מכשול (ויקרא יט, יד) דהרי אינם מוזהרין על השתוף (ר"ן ספ"ק דע"ז ור' ירוחם גי"ז ח"ה ותוס' ריש פ"ק דבכורות); ולשאת ולתת עמהם בלא שותפות, לכ"ע שרי בלא יום חגיהם (הגהות מיימוני פ"ק מהלכות ע"ז) (ועיין בי"ד מהלכות ע"א סי' קמ"ו).

ביאור הלכה סימן קנז

סופה בטלה וגוררת עון - כתבו הספרים שזהו נאמר לכלל העולם שאין כולם יכולים לזכות לעלות למדרגה רמה זו להיות עסקם רק בתורה לבדה אבל אנשים יחידים יוכל להמצא בכל עת באופן זה [זהו שאמרו בברכות ל"ו ע"ב הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידן ר"ל דוקא הרבה] והקב"ה בודאי ימציא להם פרנסתם

וכעין זה כתב הרמב"ם פי"ג מהלכות שמיטין ויובלות ולא שבט לוי בלבד וכו' ע"ש ובפרט אם כבר נמצאו אנשים שרוצים להספיק לו צרכיו כדי שיעסוק בתורה בודאי לא שייך זה ויששכר וזבלון יוכיח:

From-Leo Tolstoy-"On Labor and Luxury"

And the same is the case with physical labor. The dignity of man, his sacred duty and obligation, consists in using the hands and feet which have been given to him, for that for which they were given to him, and that which consumes food on the labor which produces that food; and that they should be used, not on that which shall cause them to pine away, not as objects to wash and clean, and merely for the purpose of stuffing into one's mouth food, drink, and cigarettes. This is the significance that physical labor possesses for man in every community; but in our community, where the avoidance of this law of labor has occasioned the unhappiness of a whole class of people, employment in physical labor acquires still another significance,--the significance of a sermon, and of an occupation which removes a terrible misfortune that is threatening mankind.

To say that physical labor is an insignificant occupation for a man of education, is equivalent to saying, in connection with the erection of a temple: "What does it matter whether one stone is laid accurately in its place?" Surely, it is precisely under conditions of modesty, simplicity, and imperceptibility, that every magnificent thing is accomplished; it is impossible to plough, to build, to pasture cattle, or even to think, amid glare, thunder, and illumination. Grand and genuine deeds are always simple and modest. And such is the grandest of all deeds which we have to deal with,-- the reconciliation of those fearful contradictions amid which we are living. And the deeds which will reconcile these contradictions are those modest, imperceptible, apparently ridiculous ones, the serving one's self, physical labor for one's self, and, if possible, for others also, which we rich people must do, if we understand the wretchedness, the unscrupulousness, and the danger of the position into which we have drifted.

What will be the result if I, or some other man, or a handful of men, do not despise physical labor, but regard it as indispensable to our happiness and to the appeasement of our conscience? This will be the result, that there will be one man, two men, or a handful of men, who, coming into conflict with no one, without governmental or revolutionary violence, will decide for ourselves the terrible question which stands before all the world, and which sets people at variance, and that we shall settle it in such wise that life will be better to them, that their conscience will be more at peace, and that they will have nothing to fear; the result will be, that other people will see that the happiness which they are seeking everywhere, lies there around them; that the apparently unreconcilable contradictions of conscience and of the constitution of this world will be reconciled in the easiest and most joyful manner; and that, instead of fearing the people who surround us, it will become necessary for us to draw near to them and to love them.

A.D.Gordon "People and Labor" in Arthur Hertzberg-The Zionist Idea pgs. 372, 374

Now it is true that every people has many individuals who shun physical labor and try to live off of the work of others. But a normal people is like a living organism which performs its various functions naturally, and labor is one of its basic and organic

functions. A normal people invariably contains a large majority of individuals for whom labor is second nature. But we Jews are different. We have developed an attitude of looking down on manual labor, so that even those who are engaged in it work out of mere compulsion and always with the hope of escaping to "a better life." We must not deceive ourselves in this regard, nor shut our eyes to our grave deficiencies, not merely as individuals but as a people. The well-known Talmudic saying, that when the Jews do God's will their labor is done for them by others, is characteristic of our attitude. This saying is significant. It demonstrates how far this attitude has become an instinctive feeling within us, a second nature.

...Let me put it more bluntly: In Palestine we must do with our own hands all the things that make up the sum total of life. We must ourselves do all the work, from the least strenuous, cleanest, and most sophisticated to the dirtiest and most difficult. In our own way we must feel what a worker feels and think what a worker thinks-then, and only then, shall we have a culture of our own, for then we will have a life of our own.

It all seems very clear: From now on our principal ideal must be Labor. Through no fault of our own we have been deprived of this element and we must seek a remedy. Labor is our cure. The ideal of Labor must be the pivot of all our aspirations. It is the foundation upon which our national structure is to be erected. Only by making Labor, for its own sake, our national ideal shall we be able to cure ourselves of the plague that has affected us for many generations and mend the rent between ourselves and Nature. Labor is a great human ideal. It is the ideal of the future, and a great ideal can be a healing sun...

A.D. Gordon as quoted by Abraham Shapira, "Work" in 20th Century Jewish Religious Thought pg. 1065

The Principal distinguishing feature of what we are creating lies in the fact that each of us must begin by recreating himself...He is bound to recognize that it is in our own torn souls that the national rupture took place. And so let each one come and make himself whole, bringing peace to his own spirit...Thus, each in his own way, shall we arrive at a pure national self.